

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Gospodom trgovcem in obrtnikom na Kranjskem.

Častiti rojaki!

28. dne tega meseca bodo po vsej deželi dopolnilne volitve za trgovsko in obrtno zbornico Kranjsko in sicer volijo trgovci pet odbornikov, obrtniki dva odbornika.

Ljubljanski magistrat, na deželi pa c. kr. okrajna glavarstva pošljejo vsakemu volilcu glasovnico, katera je ob jednom tudi izkaznica. Na to glasovnico naj vsak zapiše imena in stanovališča tistih mož, katere on voli in potem naj podpiše svoje ime. Kdor pa sam pisati ne zna, naj jo podkriža, oni pa, kateri je ime volilca pisal, naj se podpiše še s pristavkom „pisalec imena“. Tudi žene trgovke ali obrtnice imajo volilno pravico, ali one volijo po svojih poslovdjah, to je, njih glasovnico podpiše poslovodja. Tako podpisana glasovnica in izkaznica pa se ne da uradnemu slugi, ki jo prinese, ampak naj se pošlje zapečatena ali nezapečatena naravnost volitvene komisiji trgovske in obrtne zbornice v Ljubljano. Napisu naj se pa pristavi „o volitvenih zadevah“, da ni treba plačati poštnine. Smejo se pa tudi glasovnice v zavitku poslati kakemu rodoljubi ali pa uredništvu naših slovenskih časnikov v Ljubljani, ki bodo za to skrbela, da jih volitvena komisija gotovo dobi. Vse glasovnice pa naj se odpošljejo o pravem času, da do določenega 28. dne t. m. volitvene komisiji gotovo tudi v roke pridejo.

Dragi rojaki! kakor dosehamal, tako mora biti tudi sedaj naša skrb, voliti v velevažni zastop može, katerim je napredek in korist dežele pred vsem na srci. Po vsestranskem preudarku in dogovoru z odličnimi trgovci in obrtniki Vam priporočamo rojake, ki so zastopali že mnogo let trgovski in obrtni stan v zbornici, deloma pa tudi nove moči, o katerih smo prepričani, da bodo hodili isto pot.

Udeležite se vsi te volitve in volite vsi soglasno Vašega zaupanja popolnem vredne može, da bode naša zmaga sijajna.

Naši kandidatje so:

Za trgovski razred:

Gospod **Alfred Ledenik**, trgovec in mestni odbornik.

Gospod **Jan. Knez**, mlajši, trgovec in posestnik.

„ **Josip Lozar**, trgovec.

„ **Fran Kolman**, trgovec, hišni posestnik in mestni odbornik.

Vaso Petričič, trgovec, hišni posestnik in mestni odbornik.

Za obrtni razred:

Gospod **Jan. N. Horak**, rokovičar, hišni posestnik in mestni odbornik.

Gospod **Miha Pakič**, trgovec, hišni posestnik in mestni odbornik.

V Ljubljani 16. februarja 1884.

Narodni centralni volilni odbor.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 15. februarja.

Profesor **Suess** je govoril s svojim znanim patosom. Pravijo, da se vadi pred zrcalom, kako se mej govorom obnašati, roke na prsi polagati, glavo vzdigovati, oči na kvišku obračati in se zdaj sem, zdaj tja sukati. Sicer pa se ne more tajiti, da je imel nekatere dobre „Schlagerje“ v svojem govoru. Bil pa je še bolj sentimental, kakor po navadi. Vidi pred seboj popolno reakcijo, absolutizem, zatiranje vseh ustavnih svoboščin. Jako nesrečen je bil v socialno-gospodarskih nazorih. Če ni velicah kapitalistov, bogatinov, kje bo delo za obrtnike, zlasti v luxus-pridelkih. Kaj pa, kadar do tega pride, da bode le še par neizmerno bogatih kapitalistov, vsi drugi pa berači? In po sedanjem potu jadramo v to obljubljeno deželo Rotschildov in drugih Pinkeslov.

V istem smislu, kakor **Lienbacher**, je tudi **Lichtenstein** ov klub vlado vprašal: Ali je vlada

pripravljena, precej ali vsaj v najbližji prihodnosti, vsakako pa še v tej sesiji predložiti načrte zakonov, s katerimi bi se zaprečilo neomejeno razkosanje zemljišč in se napravijo kmetijski domi (Heimstätten), se zabranjuje obremenjevanje kmetij z dolgovi na pre-visoke obresti in se dedno pravo na kmetih tako uravna, da se kmetija pri rodbini ohrani.

Že leta 1880 je **Hohenwart** z 90 poslanci v seji 4. decembra vlado interpeloval, kaj misli storiti v povzdigo kmetijskega stanu, kajti rastoči hipotekarni in drugi dolgovi na kmetih, rastoče število eksekutivnih dražeb kmetij in eksekutivnih stroškov, izseljevanje kmetijskega ljudstva kaže, da se more le po naglih in energičnih sredstvih kmetijski stan pred poginom rešiti.

Od tiste interpelacije so tri leta minola, vlada je nekaj storila, pa glavne želje so nerešene ostale in kmetijski stan je čim dalje tem huje v stiskah; tedaj poslednji čas, da pride vlada z neobhodno potrebnimi predlogi, katere je že pred tremi leti obečala.

Lienbacherjeva interpelacija pa se glasi:

Ali namerava vlada še v tej sesiji predložiti načrte zakonov, po katerih se

1. kmetijski nerazrušljivi domi (Heimstätten) ustvarjajo,

2. posebno dedno pravo na kmetih določuje, in

3. hipotekarni dolgovi z visocimi obrestmi v take z nižjimi spremenjajo?

V današnji seji je bil predložen zakonski načrt, s katerim se povekša znesek za zidanje predarlske železnice za 5,700.000 gld., tako da bo ta železnica veljala državno kaso ogromno vsoto **41,300.000 gld.**

Za to ogromno vsoto bi se dale zidati vse železnice, kar jih po slovenskih tleh na Štajerskem in Kranjskem želimo, dobili pa ne bomo nobene na državne stroške, ne na Štajerskem in ne na Kranjskem. Ako se pomisli, da se bodo tudi na Galiskem in Českem zidale državne železnice, za katere

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

III. Poglavje.

Caranje.

(Dalje.)

— Kaj molčiš starič! Ali nemaš zelišča ali korenine, s katerim bi jo pričaral? Govori, naštej mi kake so čarovne trave, govori čarovnik!

— Milostljivi gospod, knez **Afanasij Ivanovič**, kake ti hočem našteji? Vsakovrstne trave so. Bodeča neža, ki se nabira na Petrov dan. Ako ž njo pokadiš pušico, vselej boš zadel. Svišč, ki raste na Lisjej gori pri Kijevu. Kdor jo nosi pri sebi, si nikdar ne nakoplje carjeve jeze. Zviti koren, ako iz njega izrežeš križ, in ga obesiš na vrat, vsi se te bodo bali kakor ognja!

Vjazemski se je bridko zasmel:

— Mene se že tako vsi boje, — rekel je on, — meni ni treba tvojega zvitega korena. Imenuj druge trave.

— Adamova glava, rastoča po močvirjih, katera razrešuje porode in prinaša darove. Močvirni golobec, ako greš na medveda, pij izvleček iz golobca in noben medved se te ne dotakne. Revenka, kadar jo ruješ, zdihuje kakor človek, a če jo nosiš pri sebi, nikdar ne utoneš.

— Ali ni več drugih?

— Kako, da bi jih ne bilo, milostljivi gospod, je praprot, komur se posreči utrgati njen cvet, lahko si pridobi vse zaklade. Ivan in Marija, kdor jo dobi, ta na najslabši kleki prebiti najboljšega dirjalca.

— A take trave ne veš, da bi se deklica zaljubila v koga, ki se jej zdi zopr?

Mlinar bil je v zadregi.

— Ne vem, milostljivi gospod; a je odpirala, če se ž njo detakneš ključavnice ali železnih vrat, takoj odjenjajo.

— Vrag naj te vzame s tvojimi travami! — zakričal je jezno **Vjazemski**, in upri svoje mračne oči v mlinarja.

Mlinar je povesil oči in molčal.

— Starec! — zakričal je **Vjazemski**, grabeč ga za vrat, — daj mi jo, slišiš? daj mi jo, daj mi jo, vrag! brž mi jo daj!

In tresel je mlinarja z obema rokama za vrat.

Mlinar je mislil, da se mu je zadnja ura približala.

Pa pri tej priči spusti **Vjazemski** starca in pade k njegovim nogam.

— Usmili se me! — zaplaval je, — ozdravi me! Obdaril te bom, za sužnja pojdem k tebi! Usmili se me, starič!

Mlinar se je še bolj prestrašil.

— Knez, bojar! Kaj je s teboj? Kaj delaš! Saj jaz sem samo mlinar **Davidovič**! Kaj je s teboj!

— Jaz ne ustanem, dokler me ne ozdraviš!

— Knez! knez! — rekel je mlinar s tresočim glasom, — začeti morava. Čas hiti ustani. Zdaj je

se bo kacij 70 milijonov gld. potrošilo, potem je opravičeno, da pričakujemo tudi za naše dežele kako drobtinico. Vsaj slovenski poslanci neso obstinatni, ako vlada od njih zahteva kako glasovanje, jej ne delajo nobenih sitnosti in preglavice. Še pomagajo jej v ne ravno prijetni stvari, kakor so izjemne naredbe, katere sta branila le dva od Slovencev izvoljena poslanca, dočim so vsi drugi klubi desnice molčali in se ni hotel nobeden poslanca niti iz poljskega, niti iz českega in še celo iz Lichtensteinovega kluba ne k besedi oglasiti.

Dr. Kopp spada mej bolj suhoparne govornike in tudi danes ni mogel poslušalcev prav ogreti, dasi je topleje govoril, ko drugekrat. Polemizoval je proti Hohenwartu in poročilu večine in potem skušal dokazati, da za take ordonance vlada ni imela nobenega pravega povoda. Kopp očita vladi in večinai, da z nobenim zares koristnim delom ne pride naprej in da imenitni predlogi po cela leta v odsekih ležé, na primer predlog o regulovanji duhovenske plače. Naglost se le kaže pri odpravljenji ustavnih svoboščin. Trdi, da že zdaj Dunajčani spoznajo, kaj se s temi naredbami namerava. H koncu govora navadni plosk na levici.

Poročevalec dr. Tonkli dokazuje potrebo izjemnih naredeb in se čudi levici, da ona, ki je postavila l. 1868 sklenila, se zdaj ustavlja, ko gre zoper anarhistično rovanje, ko je tedaj popolnem opravičena, leta 1868 je levica pritrdila jednacim naredbam, ko jih nikakor ni bilo treba. Se ve da je šlo tačas proti česki opoziciji. Primerja poročilo dr. Sturm od l. 1868 z današnjim, v katerem se navaja cela vrsta dejanj, dr. Sturm pa le govori o nameravanih izgredih. Vsaka vlada mora skrbeti za mir in red, za varnost premoženja in osebe. Tonkli je precej obširno govoril, pa v zbornici je bil tak nemir, da je to močno motilo poslušalce. Govor je bil pohvaljen.

Predlog, naj se glasuje po imenih, ni bil vzprejet. Predlog manjine se je potem ovrigel, predlog večine pa se je s 177 proti 137 glasom vzprejel.

Govor g. dra. Vošnjaka

v državnem zboru dne 12. februarja 1884

(Po stenografičnem zapisniku.)

Jaz bodem predležeči načrt zakona podpiral le z malimi besedami, ker se je itak že obširno o njem govorilo in ker so se navajali vsi razlogi, ki so zanj. Pred vsem pa moram izraziti svoje opravičeno začudenje, da se izmed mnogih juristov visoke zbornice niti eden ni za besedo oglasil in da se je trem zdravnikom prepustilo, potegniti se za zakon. (Veselosť.) Morda se jo to zgodilo zaradi tega, ker gre pri tej priliki za čisto humanitarno vprašanje in imajo v taci vprašanji zdravniki prvo besedo. Zdravnik obcuje z vsemi slojevi prebivalstva od najvišjega do najnižjega, in on je najprej v stanji, videti vso bedo, ki vlada zlasti v nižjih krogih prebivalstva. Njemu je tudi možno, v dotiko priti s takimi osobami, ki so bile po enakih obsodbah škodovane na svojem zdravju. Ker mi je iz lastne skušnje več taci slučajev znanih, hočem je v kratkem navesti, da pokažem, kako potreben je ta zakon in kako koristno da bode uplival.

V okrožne sodnije Celjske področji, ki ga imam jaz čast tukaj zastopati, bilo je v novjšem času več taci slučajev, ki so vzbudili veliko senzacijo in

o katerih je bil govor tudi v časopisih. Jeden slučaj tiče se posestnika v Črešnjevcu pri Slovenskej Bistrici. Prišel se je že l. 1876 a do konca doguan bil je še le prošlo leto. Dotični posestnik bil je pri okrožni sodnji v Celji v 14. dan aprila 1877 obsojen na 14 mesecev ječe zaradi obrekovanja, katero bi bil zakrivil družemu posestniku nasproti. Kljub vsem prizivom, čeravno je mislil, da more dokazati, da je po nedolžnem obsojen, moral je nastopiti kaznen. Bil je osem mesecev v ječi in še le potem se mu je po milosti cesarjeve odpuštila ostala kaznen. Ves ta čas sedel je v ječi v svesti, da je po nedolžnem obsojen in v resnici se mu je, ko je bil odpuščen posrečilo, dobiti dokazilna sredstva in dokazati, da je tožnik, vsled čegar objave je bil k tej težki kazni obsojen, priče podmitil. Pričela se nova preiskava pri okrožnej sodnji v Celji in zdaj so obsodili tožitelja zaradi razžaljenja veličanstva, zaradi razžaljenja cesarske hiše in zaradi goljufije na 18 mesecev ječe. Prvo obsojeni moral je, kakor rečeno, svojo kaznen večinoma prestati in bil tako škodovan na svojem premoženji, na svojej časti, na svojem zdravju. Činitelj bil je srečnejši. Obrnil se je do najvišjega sodišča z ugovorom, da je zločin zastaral in ne le ta činitelj, ampak tudi njegovi pomagači bili so po spoznanji najvišjega sodišča kazni oproščeni. Činitelj ostal je tedaj brez kazni, nedolžno obsojeni moral je pa prestati svojo kaznen ter bil vsled tega, dočim je bil prej premožen posestnik, popolnem uničen.

(Govornik pripoveduje potem drug slučaj iz Slovenjega Gradca, katerega smo pa itak že v našem listu priobčili.)

Ti dve pravdi imati politično primes, zato tudi te zadeve nečem dalje razpravljati. Čudno je na vsak način, da ste bili dve osobi po c. kr. okrožni sodnji v Celji obsojeni na tako težki kazni, ako ravno se je pozneje pokazala njihova nedolžnost.

Zopet drug slučaj prišel mi je prošlo leto na znanje in imel sem priliko, govoriti sam s dotičnim nesrečnejšem. Kmetški fant, tudi iz Slovenj-Bistriškega okraja bil je po okrožni sodnji v Celji zaradi hudodelstva tatvine obsojen na jedno leto ječe. Ta zatoženec trdil je takrat in pozneje v jedno mēr, da je po nedolžnem obsojen in klical je Boga in vse svetnike za priče, da on tatvine ni zakrivil. Kljub temu moral je v ječo. Ko je leto dnij pre sedel, prišel je s plučno tuberkulozo domov in ako ravno je bil poprč krepek fant, je v nekoliko mesecih za to boleznijo umrl. (Čujte! na desnici.) Ginjačno bilo je čuti, kako je ta ubogi človek malo dnij pred svojo smrtjo pred pričami in v pričo župnika zopet zatrjeval, da je bil po krivem obsojen, in da more zaradi te krivice zdaj celo smrt pretrpeti. Malo tednov po njegovej smrti pripeljali so sodnijski znanega tatu, ki je mej drugimi obstal tudi ono tatvino, zaradi katere je bil kmetški fant obsojen, po nedolžnem obsojen. Predstavljati si moramo tugo dotične obitelji, žalost matere, čije rednik je bil imenovan kmetški fant in katera zdaj ni vedela, kam se obrniti, da bi dobila kaj odškodovanja. Reči se sicer more, tem ljudem je pravni pot odprt, obrnejo naj se do odvetnika, ta bode njih pravo že zastopal. A ti ubogi ljudje na deželi podvržejo se osodi, vrhu tega nemajo, da bi šli k odvetniku, potrebnega denarja, da bi mogli uporabljati in plačati pravno pomoč (klici: Ex offio!), tedaj

so brez vsake pravne zaštite, ker neso v stanji, da bi se branili in zagovarjali.

(Konec prih.)

K statistiki Koroške.

Kakor zadnjič slovenski Štajar, tako hočemo na podlagi c. kr. statističnej centralnej komisiji izdanega imenika krajev premotriti tudi vojvodino Koroško, oziroma njene slovenske pokrajine. Razgled ni posebnost vesel, a pri obstoječih razmerah bil bi lahko še neugodnejši. Kljub nemškemu pritisku biva slovensko prebivalstvo na Drave desnem bregu še zdržema in ker je v vednej in tesnej dotiki s slovenskim prebivalstvom Kranjske, ker se deloma rekrutuje iz Kranjske, smemo sklepati, da se slavnega pesnika Kolarja prorokovanje, ka je Korotan nekdanj bila zibelka, a zdaj je rakev slovenstva, še ne bo tako obistinilo, vzlasti, ako bode naša brižnost za Koroško iskrenejša, nego jo bila do sedaj.

Vsa Koroška broji 49.420 hiš, s 348.730 prebivalci, mej katerimi jih 170.136 moškega, 178.594 ženskega spola, 241.585 Nemcev, 102.252 Slovencev, židov pa 114.

Če primerjamo Koroško Kranjskej, zapazimo takoj, da je Koroška mnogo redkeje obljudena, nego li Kranjska, kajti po obsegu ima par štirjaških milij več, a vender dobrih 150.000 prebivalcev menj. Temu je vzrok deloma hribovski značaj dežele, deloma pa velike in prostrane kmetije, ki še neso zapale novodobnemu blagoslovu razkosavanja in parceliranja brez konca in kraja.

Če vzamemo v pregled posamične kraje, glavno mesto Celovec prvo na vrsti, Celovec ima 803 hiše, 18.747 stanovnikov, mej njimi 17.119 Nemcev, 629 Slovencev, židov pa 94, za toliko mosto sigurno preveliko število.

V okrajnem glavarstvu sv. Mokrja (Hermagor) nahajamo v sv. Mohora sodn. okraji nasproti 5294 Nemcem 4779 Slovencev in so naši rojaki v občinah Brdo (1520 : 80), Gorice (644 : 10), sv. Štefan (1896 : 50), Blače (665 : 1) v velikej večini, par vasic je čisto slovenskih. Sodnijski okraj Kotje broji pa samo 28 Slovencev. To okrajno glavarstvo je vele malo, vsega vkupe 18.248 prebivalcev, nema tedaj prave opravičenosti svojem obstanku.

Okrajno glavarstvo Celovška okolica broji 8695 hiš z 61.282 prebivalci in dasi je sodnijski okraj Feldkirchen popolnem nemšk, je vender nasproti 34.319 Nemcem 26.559 Slovencev, ki prebivajo v sodnijskih okrajih Borovlje in Celovška okolica. V teh dveh okrajih imajo Slovenci odločno večini, zlasti v Boroveljskem okraji je nekoliko čisto slovenskih občin in vasi, v Bistrici je nasproti 1528 Slovencev le 36 Nemcev, v Verici 1258 : 4, v Podljudelji 2088 : 65, o Medbrovnici 1174 : 4, v vsem okraji 9151 Slovencev, a 835 Nemcev.

Tudi sodnijski okraj Celovške okolice, dasi je glavno mesto blizu in ima kolikor toliko upliva, je razmera še ugodna. Nahajajo se še polnem slovenske vasi in občine, kakor Grabitanj s 1981 Slovencev proti 91 Nemcem, Hodiže (1578 : 58), Kotmaraves (1284 : 63) Bilčja ves (čisto slovensha), Sv. Martin (1282 : 122), Sv. Mihael (1504 : 84), Migarje (1027 : 20), Poreče (601 : 127), Skofiče (1277 : 14), Sv. Tomaž (1087 : 562), Dolčja ves (1031 : 13) vkupe 17.408 Slovencev proti 13.800 Nemcem.

Dalje v prilogi.

bilo temno, ter nesem videl več tebe in ne vem, kje si? Hitro, hitro, začniva!

Knez je ustal.

— Začni, rekel je, — jaz sem pripravljen.

Oba sta umolknila. Vse je bilo tiho. Samo kolo, osvetljeno od meseca, je še dalje ropotalo in vrtelo se. Kje v daljnem močvirju kričal je kosce. Sova je skovikala v gostem lesu.

Starec in knez šla sta k mlinu.

— Le glej pod kolo, knez, jaz bodem pa šepetal.

Starec se je ulegel na zemljo, od strahu je še vedno težko dihal in šepetal je neke besede. Knez je gledal pod kolo. Minulo je nekaj minut.

— Kaj vidiš knez?

— Vidim, da se usipljejo biseri in cekini.

— Ti bodeš bogat, knez, najbogatejši v Rusiji! Vjazemski je izdihnil.

— Le še glej, knez, kaj vidiš?

— Vidim, da se bijejo sablje druga ob drugo, a mej njimi zlate spona.

— Srečo bodeš imel na vojiščih, srečo v carskej službi. Le še glej, in povej, kaj vidiš?

Zdaj se je vse stemnelo, voda se je skalila. A zdaj je voda porudečela, kakor kri. Kaj pa to pomeni?

Mlinar je molčal.

— Kaj pa to pomenja, starec?

— Dovolj je, knez! Dolgo gledati ni dobro, pojdiva!

— Zdaj so se potegnile bakraste niti, kakor krvave žile, zdaj se mi vidi, da se klešče odpirajo in zapirajo, zdaj . . .

— Pojdiva, knez, pojdiva, zdaj je že zadosti za tebe!

— Čakaj, — rekel je Vjazemski, suvajoč proč mlinarja, — zdaj vidim, da zobčasta žaga hodi gori in doli, in izpod nje brizga kri.

Mlinar hotel je proč potegniti kneza.

— Kaj je starec, meni je slabo, slabo mi je po vsem životu . . . Oh, kako mi je slabo!

Knez je sam skočil proč. Menda je sam razumel, kar je videl.

— Hočem samo še vedeti, ali ljubi ona koga drugega?

— Ali imaš, bojar, pri sebi, kako reč od nje?

— To-le, kar sem našel pri vrticah!

Knez je pokazal moder trak.

— Vrzi pod kolo!

Knez je vrgel.

Mlinar izulekel je izpod pazduhe glinasto posodo.

— Potegni jeden požirek! — rekel je moleč posodo knezu.

— Knez je pokusil. V glavi se mu je začelo vrteti, pred očmi se mu je stemnilo.

— Zdaj poglej, kaj boš videl?

— Njo, njo!

— Samo?

— Ne, ne samo! Dva sta: ž njo je rudečelas mladenič v rudečem kaftanu, samo njegov obraz se ne vidi . . . Čakaj, bližata se drug drugemu . . . vedno sta bliže in bliže . . . prokleti vrag, poljubujeta se; bodi proklet, čarovnik, proklet, proklet!

Knez je vrgel mlinarju pest denarjev, odvezal svojega konja od drevesa, skočil na sedlo, in zaslišalo se je ropotanje konjskih podkev po gozdu. Pa kmalu zginit je ropot v daljavi, in samo kolo je še v nočnej tišini ropotalo in vrtelo se. (Dalje prih.)

V okrajnem glavarstvu Beljaškem je okraj Paternijonski skoro čisto nemšk (25 slovenski govorcih), v sodnijskem okraji Potklosterskim pa je 2180 Nemcev, a 5699 Slovencev, ki so najbolj nagromadeni v občinah Smerče (2170 : 91) Strajaves (2169 : 25). dočim je v Podklostru 2064 Nemcev, 1360 Slovencev.

Najboljši izmej vseh okrajev je Rožeški, ki šteje 287 Nemcev a 7987 Slovencev. Ves okraj je sestavljen samo iz dveh občin, Rožek s 4630 in Vrba s 3692 prebivalci. Rožek je od nekdanje že naših koroških rodoljubov slavno domovje in ondi osnovana posojilnica svedoči, da so se tudi v gmotnem oziru postavili na lastne noge.

Okraj Trbiž, na meji treh jezikov, šteje 6867 prebivalcev, mej njimi 4226 Nemcev, 2469 Slovencev, slednjih je tedaj dobra tretjina. Naše najboljše občine so: Žabnica (866 : 33), Ukove (994 : 21) in Volčja ves (340 : 1).

V sodnijskem okraji Beljaškem imamo nasproti 20.060 Nemcem samo 6273 Slovencev, izmej katerih jih je v občini Bekštanj 3366 (Nemcev 131), pri sv. Mariji na Zili 1259, v Verubergu 1614, druge občine so pa večinoma izključno nemške. Beljaško okrajno glavarstvo ima vkupe 58.409 prebivalcev, 34.453 Nemcev, 22.413 Slovencev.

Preostaja nam še okrajno glavarstvo Velikovoško, ki ima vsega vkupe 8030 hiš in 53.506 prebivalcev, mej njimi 45.222 Slovencev. V vseh štirih sodnijskih okrajih: Pliberk, Dobrlaves, Kapla in Velikovec so Slovenci v veliki večini. V Pliberškem okraji so občine Bistrica, Tolsti vrh, Libuče, Libeliče, Blate skoro izključno slovenske, ker so nemške manjine prav neznatne, občina Prevali pa šteje 5097 Slovencev nasproti 842 Nemcem in to, akoravno je pri tamošnjih fužinah nastanjenih mnogo tujcev.

Isto tako, razmerno še boljši je v okraji Dobrlavškem, vse občine Dobrlaves, Galicija, Klobasnica, Sv. Kancijan, Rikarjaves in Žetaraves so večinoma slovenske in v vsem okraji je 9456 našincev proti 302 Nemcem. Ta okraj je tudi zaradi tega znamenit, ker se v njem v Žetarivesi prideluje vino, znano pod imenom „Sittersdorfer“. Da je bilo v Koroški vinstvo nekdanj bolj razširjeno, kažejo nam krajna imena vasi: „Vinogradi“ itd., pod katerim imenom nahajamo 8 vasi.

Kapla, brez dvojbe izmej najmanjših sodnijskih okrajev v vsej Avstriji ima 5215 prebivalcev, mej njimi 4384 Slovencev. Občine so v vsem okraji tri, Kapla, kjer je Nemcev glavno taborišče, čisto slovensko Jezero in Bela s 3088 Slovenci proti 190 Nemcem.

Sodnijski okraj Velikovoški 17.310 prebivalcev, mej temi 13.147 Slovencev. Najmočnejše občine so: Djekše, Grebinj, Vobre. Ruda in Vajsenberg. V mestu Velikovci je 1516 Nemcev, a le 188 Slovencev.

Opravičen je sklep, da so nam pri zadnjem popisovanju Nemci in nemškutarji par tisoč slovenski govorečih odtihotapili, a vendar v najboljšem slučaju ne moremo za Koroško več Slovencev računati, nego tretjino vsega prebivalstva. Mej Nemci so pa Slovenci kaj redko zastopani, jedini št. Pavelski okraj dela nekoliko izjeme, ker ima 1729 Slovencev izkazanih, drugi sodnijski okraji imajo neznatna števila Althofen, Eberstein, Breže in Sv. Hema niti jednega Slovenca.

Koroška ni še izgubljena, treba le nekoliko več zanimanja in resnega dela. Desni breg Drave more se še ohraniti, treba le primernih sredstev in nekoliko naklonjenosti oziroma ravnopravnosti od strani vlade.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. februarja.

Interpelaciji poslancev Lienbacherja in Lichtensteina na vlado, da bi se v tem zasedanju predložila potrebne zakone proti **propadu kmetijstva**, sti hudo razburili nemške liberalce. Po jezikovni debati so se že domisljevali, da je veljava konservativcev v planinskih deželah omajana, ker so ti razen Lienbacherjeve trojice vsi glasovali proti nemškemu državnemu jeziku. Ti dve interpelaciji bosti pa zopet utrdili veljavo konservativcev in izbrisali slabi upliv, katerega je zapustila jezikovna debata. Da to jezi liberalce je naravno, ker jim izpodkopava nado, da bi še kdaj prišli do večine v državnem zboru. „N. fr. Pr.“ se pa tudi jezi proti temu, da bi se po posredovanju vlade, kako ponižale obresti od dolgov na kmetijskih posestvih. Da to ne ugaja židovskim oderuhom, to si vsak lahko

misli. Levičarski listi naravnost taje propad kmetijstva, njih še neso prepričale mnogoštevilne dražbe kmetijskih posestev. Konservativcem očitajo, da s tem le hočejo zagotoviti svoje mandate, in vznemirujejo kmetstvo prebivalstvo, vzbujajoč v njem nade, katere se ne dajo izpolniti. Konec tega pa bode vrenje mej kmetiskim ljudstvom, kakor je mej delalci, in vlada bode morala tudi za kmetstvo okraje proglasiti izjemne naredbe. Da pri tej priložnosti tudi morajo vladi dati kako brco je naravno, očitajo jej, da je sama s svojim koketiranjem z delalci zakrivila sedanje anarhistične nereda. Da ima taka pisava levičarskih listov samo namen črniti vlado in konservativce, ter naščuvati proti njim kmetiski stan, je jasno.

Ogerski mininisterski predsednik Tisza prišel je na Dunaj, obiskal je zbornico poslancev in bil nekaj časa pri debati o izjemnih naredbah. Tisza prišel je na Dunaj, da poroča cesarju o raznih zadevah, tudi o hrvatskih. Tisza se je pri tej priliki tudi z grofom Taaffejem posvetoval o nekaterih skupnih zadevah, ki že dolgo čakajo rešitve. Tudi se bodo zdaj sklenilo o zaključenju ogerskega državnega zbora in razpisu novih volitev. Ogerski državni zbor bode rešil do konca meseca aprila vse predloge, ki so se mu predložile, potem se bode pa razpustil in razpisale v juniju nove volitve. Predvčeraj bil je Tisza vsprejet pri cesarji, potem se je pa pogovarjal z grofom Kalnoky-jem.

Vnanje države.

Severna **ruska** zemstva obrnila so se do vlade, da naj uravna razmere mej delavci in gospodarji zastran zasluzka, da se odverne socijalistične nevarnosti, ki bi utegnile škodovati kmetijstvu in obrtniji. — Skoro vsi drugi listi so z veseljem pozdravili prihod Giersa v Beč, samo poljski ta dogodek objasnjujejo v pesimističnem smislu. Tako je nek poljski časopis nedavno trdil, da zblizanje avstrijskega in petrogradskega kabineta nikakor ne odstranjuje vojne nevarnosti v Evropi. „Dziennik Polski“ je pa prinesel na prvem mestu dopis iz Dunaja, kateri daje razumeti, da obisk ruskega ministra ne bode ostal brez posledic za avstrijsko notranjo politiko, in ker Poljaki pripadajo tudi k avstrijskim narodnostim, misli dopisnik, da se bode ta sprememba notranje politike najprej proti Poljakom pokazala. Nobene dvojbe ni, da so se razmere mej Rusijo in Avstrijo jako zboljšale, in vsled tega bode položaj avstrijskih Poljakov postal težavnejši. Na dalje pravi dopisnik, da še nikdar, od kar je grof Taaffe na krmilu se Poljaki neso nahajali v tako ugodnem položaji, kakor dosedaj in vlada je jako zadovoljna z umnim postopanjem poljskega kluba; a obisk Giersa bode vse to spremenil. Poljski klub se bode moral odreči od mnogih svojih želj, da se ne kompromituje. „Ruskij Kurjer“ se čudi poljskemu listu, da sedaj izraža tako bojazen, ko je Giers dal Evropi dokaze svojega miroljubja in celo zagotovil, da se Rusija ne misli utikati v zadeve balkanskih držav in osodo Slovanov, ki se nahajajo pod avstrijskim in turškim gospodstvom.

V angleški spodnji zbornici je Gladstone obširneje poročal o egiptovski krizi, posebno je zagotavljal, da Anglija ne misli dotakniti se nikakih pravic turškega sultana v Sudanu. Potem se je nadaljevala debata o nezaupnici, katero je predlagala opozicija. — Gordon je poročil angleškemu generalnemu konzulu, da je telegraf mej Chartumom in Šendijem napeljan. On je na potu v Chartum in misli, da ni treba imeti nikakih skrbij za ta del Sudanu; vsi ljudje so mirni. Vlada bode za sudansko ekspedicijo zahtevala 250.000 funtov sterlingov kredit. Telegram angleškega podkonzula iz Suakima javlja, da se je vest, da se odpošlje angleška ekspedicija, hitro razširila, in jako potrla ustajnike.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) V ponedeljek v 18. dan t. m. predstavlja se Nestroyeva burka „Danes bomo tihi“. Ta burka je za predpustni čas, kakor nalašč, zato jej želimo zanimanje in naklonjenost našega občinstva, slednje si usojamo opozarjati tudi na to, da s to predstavo obhaja naš izredno marljivo delujoči in zaslužni regisseur g. Gécely štiridesetletnico, odkar je prvokrat v sv. Petra cerkvi nastopil kot pevec.

— (Stoletnico svojega ustanovljenja) praznovala bode prihodnje leto 1885, Ljubljanske fare: franciškanska, sv. Jakoba in Trnovska sv. Janeza, kajti vse so bile ustanovljene l. 1785. Stoletnica praznovala se bode v vseh treh farah jako slovesno.

— (Prof. dr. Binder,) ki je meseca novembra m. l. v Ljubljanskej kazini pri slavnosti „Turnvereina“, tedaj nepolitičnega društva, govoril političen govor, ter ščuval na Slovence, bil je te dni pri c. kr. okrajnem glavarstvu Ljubljanske okolice obsojen na 20 gld. globe.

— (Jok in trepet in škripanje z zobmi.) V „Laibaicher Schulzeitung“ št. 3 z dne 10. t. m. čitamo sledečo notico: Einstellung der Zusendung unserer Zeitschrift. Mit

heutigem Tage wurde 64 bisherigen Abonnenten und Vereinsmitgliedern, die ihren Verpflichtungen in Bezug auf die Begleichung ihrer Rückstände nicht nachgekommen sind und darüber auch keine Erklärung abgegeben haben (možno je tedaj tudi malo „glihati!“ Op. vred.) die weitere Zusendung unseres Organes eingestellt. (Grozno!) Es hat den Anschein, als ob Einzelne unsere Administration zu den äussersten Schritten drängen wollten (Mi bi take ljudi kar brevi manu v šolsko sobo zaprli, potem pa na nje pozabili. To bi bilo najhujše maščevanje. Kaj ne, gosp. Sima?) so weit geht deren Lethargie. Wir dürften übrigens später einmal auch mit Namen kommen und mittheilen, in welchen grösseren Orten die Lehrkörper absolut „ein im Sinne der Schulgesetze redigiertes deutsches Fach.“ (???) blatt aus Furcht vor gewissen Hetzern nicht lesen wollen. Ein so geringes Mass von Selbständigkeit und Fortbildungssinn verdient entschieden **gebrandmarkt** zu werden. Es ist bezeichnend, dass sich in jüngster Zeit selbst das Amtsblatt (Et tu mi fili?) wiederholt gezwungen sah, gegen bekannte kurzsichtige Lärmmacher, die die zweite Landessprache ganz ausrotten (Oj, kakšni Atile so to?) zu Felde zu ziehen. Und Lehrer können sich von solchen nur um ihr eigenes Ich besorgten Leuten noch beeinflussen lassen? (Gospod Sima pa ni „besorgt um sein eigenes Ich“, ampak le za naročnike „Laib. Schulztg.“) Möge die Erkenntnis für derartige Standesgenossen nicht zu spät kommen! Citirali smo prav veliko nemškega, upamo pa, da nam naši čitatelji tega ne štejejo v zlo, saj so navedeni članki prava pravcata fotografija g. Sime, njegove oholosti in nepremišljenosti. To hoče biti strokovnjak, ki se togoti in razsaja, da nekateri učitelji nečejo čitati njegovih duševnih izrodov in hoče dotičnike zaradi tega objavljati imenom? Gospod Sima bi, da ima oblast, odpravil takoj vso slobodno voljo, vsak čitatelj moral bi naročiti „Laib. Schulzeitung“, kdor tega ne stori, nema samostalnosti, nema sposobnosti za napredek, za izobraženje. Mnogo smo že čitali prosjačenja za naročnino, a kaj jednega še ne, za tako moledovanje in pridušanje naj si gosp. Sima takoj naroči lončeno kolajno pri g. Dreleju, preverjeni smo, da jo dobi zastonj. In tacemu listu na čelu je zapisano: „Verlegt und herausgegeben vom krain. Landes-Lehrerverein“. Kaj bi še bilo, da je g. Sima še nadzornik? A Bog že ve, zakaj je kozi roge zakrivil.

— (Milosrdnih nemilosrdnost.) V četrtek dne 14. februarja pripeljala je neka mati svojega deset let starega fantiča na Ljubljanski magistrat. Jokaje je pripovedovala, da je fantič v deškem sirotišči na Poljanah, da so ga pa ondi že dlje časa sleherni dan pretepali, ker ima to napako, da vsaki dan posteljo zmoči. Pregledali so potem fantiča ter našli, da je po hrbtu doli do pol nog ves razbit. Magistratni uradnik, ki je v navzočnosti družih gospodov slečenega fanta ogledal, rekel nam je, da tako neusmiljeno raztepenega otroka še v svojem življenji ni videl. Pregledal ga je potem mestni fizikus g. dr. Kovač, ter oddal svoj parere, in to se je včeraj v petek dopoldne izročilo državnemu pravdnistvu. Mi poročamo le to, kar se je v pričo verodostojnih gospodov konstatovalo, ki so pripravljeni to vsako uro s prisego potrditi. Ako bo pa morebiti kdo temu kaj oporekal, ter hotel občinstvo slepiti, kar je včeraj v petek tudi obče znan klečplaz že poskušal, govorili bomo obširneje o tem in o družih dogodkih, o katerih pa že vrabci čivkajo po strehah Ljubljanskih. Za danes končujemo le z besedami strokovnjaka, da se kaj tacega zna le zgoditi tam, kjer vlada: „Empörende Rohheit und pädagogischer Unverstand der Leitung“.

— („Slovenskega Gospodarja“) zadnje (7.) številke ne bode, ker je zaplenjena. Uzrok tej konfiskaciji je uvodni članek z napisom: „Minister Konrad pa štajerski Slovenci“, v katerem se opisujejo jako neugodne šolske razmere na dolnem Štajerskem.

— („Obrtnika“) izšla je 2. številka. Vsebina: Koliko je storila vlada za izpeljavo obrtne postave? — Napredništvo v zadrugah. — Preskrbljenje delavcev. — Domače zadeve. — Razne stvari. Prav dobro pisan je prvi članek, ki jako rezko označuje pri nas udomačeno sistemo „Patra Langsam-a“, po katerej do sedaj nemamo še niti jedne zadruga. — Obrtnik stane za vse leto 1 gld. 80 kr., za pol leta 90 kr.

Prava se dobi **samo naravnost** iz lekarn v kopeliščih Rožnovci.

 Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno ozdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica **70 kr. av. v.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več. **Pravi** se dobi **samo naravnost** iz lekarn v Rožnovci (Moravska).

(693—13)

Umetne (32—11)
zobe in zobovja
ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu
brez vsakih bolečin ter opravlja **plombiranja** in
vse **zobne operacije**
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskejevega mostu, I. nadstropje.

Zdatno znižane cene.
Kava
neposredno iz Hamburga
razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti
Karol Fr. Burghardt, Hamburg,
v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštne prosto z zavikom vred nemudoma po poštne povzetji.
5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita " " " 6.30
Menado, izvrstnega okusa " " " 5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila " " " 5.40
Melange (zmes), posebno priporočati " " " 5.30
Ceylon Plantation, jako slastna " " " 5.—
Java, zlatorumena, jako fina " " " 4.70
Cuba, modrozelenca, briljantna " " " 4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna " " " 3.90
Santos, fina in močna " " " 3.55
Rio, okusna " " " 3.25
Čaj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—
(318—31) do gld. 6.—.

Mala kramarija
na Kranjskem odda se pod jako ugodnimi pogoji. Ta kupčija daje nekaj stotakov čistega dobička na leto, in je primerna za neozenjene ali oženjene osebe, posebno pa za krojače, druge obrtnike in šivilje, kakor postranski zaslužek; odda se za 200—300 gold. — Natoneje se izve v **Fr. Müller-jevem anonejskem bureau v Ljubljani.** (100—3)

V „NARODNI TISKARNI“
v Ljubljani
je izšel in se dobiva **Turgenjeva roman: NOV.** Preložil **M. Mälvorh.** Ml. 8°, 32 pol. Cena 70 kr.

Za znižano ceno
se morejo še dobiti sledeče
slovenske lepoznanke knjige:
I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal **dr. Ribič**. — Životopisje, spisal **Rajč Bož.** — Prešern, Prešerin ali Prešeren, spisal **Fr. Levstik.** — Telečja pečenka, novela, spisal **J. Jurčič.** — N. Machiavelli, spisal **dr. Ribič.** — Pisma iz Rusije, spisal **dr. Celestin.** — Trstovo z grozdom na Ruskem, spisal **dr. J. Vošnjak.** — Čegava bode, novelica, spisal **J. Ogrinec.** Velja 15 kr.
II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal **J. Jurčič.** Velja 25 kr.
V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal **Viktor Cherbuliez**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 25 kr.
VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal **H. Reviere**, poslovenil **Davorin Hostnik.** — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal **E. Laboulaye**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 15 kr.
Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštne, za posamezne zvezke 5 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

Vsak dan
sveže predpustne krofe.
J. Förderl-ova pekarija sladčic
v Lingerjevih ulicah. (29—6)
Prevažanje ljudi in blaga v
AMERIKO
najbolje in najceneje pri (238—24)
ARNOLD-u REIF-u, **Wien, I., Kolowratring,**
Pastalozigasse 1.

Takoj delujoče. Uspeh zajamčen.
Neizogibljivo!
Denar dobi vsaki takoj povrnjen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči
ROBORANTUM
(brado ustvarjajoče sredstvo)
brez uspeha. Ravno tako sigurno pri **plešah, izpalih in osivelih lasih.** Uspeh po večkratnem močnem utrenju zajamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.
J. Grolich v Brnu.
V Ljubljani se dobiva pri **g. Edvardu Mahr-u:** v Trstu **lekar Pavel Rocca;** v Gorici **lekar C. Cristofolletti;** v Reki **lekar C. Šilhavy;** v Celju **A. Krisper;** v Mariboru **J. Martinz.**
Ni sleparija! (696—14)

Berolin. ● **IVAN HOFF, c. kr. dvorni fabrikant sladnih preparatov na Dunaji.** ● St. Peterburg.

Ivana Hoffa
Zdravilno pivo iz sladnega izlečka.
Proti obnememu oslabljenju, bolečinam v prsih in želodcu, sušici, redkej krvi in nerednim opravljenim splošnim organom, izkušeno krepilo za okrevanje po vsakej bolezni. Cena steklenici 56 kr.

Ivana Hoffa
Bonboni iz sladnega izlečka za prsi.
Proti kašlju, hripavosti, zasliženju nepresegljivo. Zaradi mnogoterih posnemanj naj se pazi na višnjeve ovitke in varstveno znamko pristnih sladnih bonbonov (slika izumitelja). V višnjevih zavitkih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Zasluzni diplom meunarodne zdravstvene razstave v Londonu 1881. leta za medicinske tvarine in aparate v pospeševanje zdravja.

Podpisi:

Nj. veličastvo kraljica Viktorija angleška. — Nj. kr. visokost vojvoda Edinburški. — Spencer, predsednik razstave. — John Eric Erichsen, načelnik odbora. — Mark. H. Judge, tajnik.

Ivan Hoff
Koncentrirani sladni izleček.
Za bolne na prsih in plucih, zastarel kašelj, katara, bolezni v grlu. — Sigurnega uspeha in zelo prijetno za uživati. — V flaconih po 1 gld. 12 kr. in po 70 kr.

Ivan Hoffova
Sladna čokolada.
Jako redilna in krepilna za osebe slabotnega telesa in živcev. Zelo okusna in posebno priporočati, kjer je zauživanje kave ker vzbujajoče zabranjeno. Zavoj 1/4 klg. po 1.80 gl., 90 in 60 kr.; zavoj 1/2 klg. 2.40 gl., 1.60 gl. in 1 gl.

Proti kašlju, hripavosti, bolečinam v prsih in želodcu, oslabljenju, sušici, slabej prebavljivosti, najuspešnejše krepilno sredstvo za okrevanje po vsakej bolezni.

58 krat odlikovano. Ustanovljeno 1847.

Izumitelju in jedinemu izdelovalcu pristnih preparatov iz sladnega izlečka, gospodu
IVANU HOFF-u, c. kr. dvornemu založniku, c. kr. svétniku,
dvornemu založniku skoro vseh evropskih suverénov, Dunaj I., Tovarniška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8., tovarna: Graben-hof, Bräunerstrasse 2.

Priznavanja in naročila visocih in najvišjih oseb leta 1882.: Cesarski visokosti nadvojvoda Karol Ljudovik, nadvojvoda Friedrich, kr. visokost princ Wales-ki, princeza de Ligne, vojvodinja Oldenburška, princeza Reuss, gč. pl. Ferenczy, čitateljica Nj. veličanstva naše presvetle cesarice, angleška bonne (varuhinja) Nj. cesarske visokosti princeze Marije Valerije, obitelj Metternich, Clam-Gallas, Karacsony, Batthyanyi, Rommer, nj. vzviš. fem. Filipović, grof Wurmbbrand itd. itd. — Priporočano po zdravniških prvakih, profesorjih dr. Bamberger, Schrötter, Schuitzer, Granichstätten in mnogo drugih Dunajskih.

Pet najnovejših poročil in zahval za ozdravljenje meseca septembra 1883. z Dunaja in z dežele.
Stotisočeri, ki so že nad vsem obupali, bili so rešeni po Ivan Hoffovih sladnih preparatih (zdravilno pivo iz sladnega izlečka), da so zadobili nazaj ljubo zdravje ter se ga še zdaj veselje. (Samolastno izrečene besede ozdravljenih.)

Vaše blagorodje!
Celo leto sem trpel na mučnem **želodčnem kataru in kašlju;** zaman so bili vsi leki, dokler nisem rabil Vaših izvrstnih Ivan Hoffovih sladnih preparatov. Čez nekaj mesecev izostane kašelj, tek se vrne, in moje zdravje je bilo po Vašem Ivan Hoffovem zdravilnem pivu iz sladnih izlečkov popolnem popravljeno. Vzprijemite moje iskreno zahvalo. Ob enem priložim zahvalo v ogerskem jeziku, razglasite jo po širnem svetu.
Mezőkovacs-haza.

Vaše visokorodje!
Prosim Vas, da mi takoj kakor hitro možno pošljete 13 steklenic Vašega Ivan Hoffovega zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in dva zavoja sladnih bonbonov po poštne povzetji. Z veseljem konstatujem, da Vaše fabrikate prav rad rabim, ter da mi ugajajo in koristijo. Z visokim spoštovanjem
St. Andrej pri Beljaku, 5. septembra 1883.

M. pl. Peiehl, vodjeva soproga.
Zdravniško priznanje.
Častno mi je Vam naznanjati, da so se Ivan Hoffovi sladni preparati doslej pri vseh mojih bolnikih, kateri so že dolgo trpeli na težkem sopenji, slabem teku in prebavljenju, prav dobro obnesli; zato Vas vnovič prosim, da pošljete s poštne povzetjem in naslovom: „G. Ivanu Guschallu v Brnu“ 28 steklenic zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in 3 zavoje sladnih bonbonov.
Spoštovanjem
Grottava, 9. septembra 1883. **Dr. Josip Fröde, prakt. zdravnik.**

SVARILO.
Zahtevajo naj se samo prvi pristni Ivan Hoffovi sladni preparati z varstveno znamko, katera je po c. kr. trgovinskem sodišči na Avstrijskem in Ogorskem registrovana (slika izumiteljeva). Nepripravnim izdelkom drugih nedostajajo zdravilnih sokov zelišč in pravilno izdelovanje Ivan Hoffovih sladnih preparatov ter po izjavah zdravnikov mogó celo škodljivo uplivati na zdravje.

Prvi, pristni, slizo razsnjujoči Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsi zaviti so v višnjeve papir. Naj se izrečno le taki zahtevajo.
Ivan Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka v višnjevih zavojih po 60, 30, 15 in 10 kr. (658—19)
Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Peter Lassnigg, trgovec s špecerijami.**
Nadalje imajo zaloge: V **Reki:** Nic. Pavačić, droguist; v **Gorici:** G. Cristofolletti; v **Mariboru:** F. P. Holasek, na glavnem trgu; v **Ptuju:** J. Kasimir, lekarnar; v **Celju:** J. Kupferschmidt, lekarnar; v **Kranju:** Fran Dolenc, trgovec.

Vsi čiharni Ivan Hoffovi sladni preparati so bili 58 krat po cesarjih in kraljih odlikovani.

Ustanovljeno leta 1847.

Paris. | London. | Budimpešta. | Gradec. | Hamburg. | Frankobrod na M. | New-York.

Umetne (32-11) zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckjevega mostu, I. nadstropje.

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštne prosto z zavikom vred nemudoma po poštnej povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	6.30
Menado, izvrstnega okusa	5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	5.—
Java, zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba, modrozelen, briljantna	4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna	3.90
Santos, fina in močna	3.55
Rio, okusna	3.25
Caj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	
(318-31)	do gld. 6.—

Mala kramarija

na Kranjskem odda se pod jako ugodnimi pogoji. Ta kupčija daje nekaj stotakov čistega dobička na leto, in je primerna za neoženjene ali ožjenjene osebe, posebno pa za krojače, druge obrtnike in šivilje, kakor postranski zaslužek; odda se za 200-300 gold. — Natone se izve v **Fr. Müller-Jevem anonejskem bureau v Ljubljani.** (100-3)

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

je izšel in se dobiva **Turgenjeva roman: NOV.** Preložil **M. Mdoerh.** Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal **dr. Ribič**. — Životopisje, spisal **Rajč Bož.** — Prešern, Prešerin ali Prešeren, spisal **Fr. Levstik.** — Telečja pečenska, novela, spisal **J. Jurčič.** — N. Machiavelli, spisal **dr. Ribič.** — Pisma iz Rusije, spisal **dr. Celestin.** — Trstvo z grozdom na Ruskem, spisal **dr. J. Vošnjak.** — Čegava bode, novelica, spisal **J. Ogrinec.** Velja 15 kr.
II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal **J. Jurčič.** Velja 25 kr.
V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal **Viktor Cherbuliez**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 25 kr.
VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal **H. Revère**, poslovenil **Davorin Hostnik.** — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal **E. Laboulaye**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 15 kr.
Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštne, za posamezne zvezke 5 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

Vsak dan

sveže predpustne krofe.

J. Förderl-ova pekarija sladčic

v Lingerjevih ulicah. (29-6)

Prevažanje ljudij in blaga v

AMERIKO

najbolje in najceneje pri (238-24)

ARNOLD-u REIF-u, **Wien, I., Kolowratring,**
Pastalozigasse 1.

Takoj delujoče.

Uspeh zjamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osivelih lasih. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zjamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. **Edvardu Mahr-u;** v Trstu lekar **Pavel Rocca;** v Gorici lekar **C. Cristoffoletti;** v Reki lekar **C. Šilhavy;** v Celji **A. Krisper;** v Mariboru **J. Martinz.**

Ni sleparija! (696-14)

Berolin. ● **IVAN HOFF, c. kr. dvorni fabrikant sladnih preparatov na Dunaji.** ● St. Peterburg.

Ivana Hoffa

Zdravilno pivo iz sladnega izlečka.

Proti obnemu oslabljenju, bolečinam v prsih in želodcu, sušici, redkej krvi in nerednim opravljenim splošnim organov, izkušeno krepijo za okrevajoče po vsakej bolezni. Cena steklenici 56 kr.

Zasluzni diplom mejnarodne zdravstvene razstave v Londonu 1881. leta za medicinske tvarine in aparate v pospeševanje zdravlja.

Podpisi:

Nj. veličastvo kraljica Viktorija angleška. — Nj. kr. visokost vojvoda Edinburški. — Spencer, predsednik razstave. — John Eric Erichsen, načelnik odbora. — Mark. H. Judge, tajnik.

Ivan Hoffov

Koncentrirani sladni izleček.

Za bolne na prsih in plućah, zastarel kašelj, katere, bolezni v grlu. — Sigurnega uspeha in zelo prijetno za uživati. — V flaconih po 1 gld. 12 kr. in po 70 kr.

Ivana Hoffa

Bonboni iz sladnega izlečka za prsi.

Proti kašlju, hripavosti, zasliženju nepresegljivo. Zaradi mnogoterih posnemanj naj se pazi na višnjevit okus in varstveno znamko pristnih sladnih bonbonov (slika izumitelja). V višnjevitih zavitkih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Ivan Hoffova

Sladna čokolada.

Jako redilna in krepliva za osebe slabotnega telesa in živcev. Zelo okusna in posebno priporočati, kjer je zauživanje kave ker vzbujajoče zabranjeno. Zavoj 1/4 klg. po 1-80 gl., 90 in 60 kr.; zavoj 1/2 klg. 2-40 gl., 1 60 gl. in 1 gl.

Proti kašlju, hripavosti, bolečinam v prsih in želodcu, oslabljenju, sušici, slabej prebavljivosti, najuspešnejše kreplivo sredstvo za okrevajoče po vsakej bolezni.

58 krat odlikovano. Ustanovljeno 1847.

Izumitelju in jedinemu izdelovalatelju pristnih preparatov iz sladnega izlečka, gospodu

IVANU HOFF-u, c. kr. dvornemu založniku, c. kr. svétniku,

dvornemu založniku skoro vseh evropskih suverenov, Dunaj I., Tovarniška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8., tovarna: Graben-hof, Bräunerstrasse 2.

Priznavanja in naročila visocih in najvišjih oseb leta 1882.: Cesarski visokosti nadvojvoda Karol Ljudovik, nadvojvoda Friedrich, kr. visokost princ Wales-ki, princesa de Ligne, vojvodinja Oldenburška, princesa Reuss, gč. pl. Ferenczy, čitateljica Nj. veličanstva naše presvetle cesarice, angleška bonne (varuhinja) Nj. cesarske visokosti princeze Marije Valerije, obitelj Metternich, Clam-Gallas, Karacsony, Batthyanyi, Rommer, nj. vzviš. fcm. Filipović, grof Wurmbbrand itd. itd. — Priporočano po zdravniških prvakih, profesorjih dr. Bamberger, Schrötter, Granichstättin in mnogih drugih Dunajskih.

Pet najnovejših poročil in zahval za ozdravljenje meseca septembra 1883. z Dunaja in z dežele.

Stotisočeri, ki so že nad vsem obupali, bili so rešeni po Ivan Hoffovih sladnih preparatih (zdravilno pivo iz sladnega izlečka), da so zadobili nazaj ljubo zdravje ter se ga še zdaj veselijo. (Samolastno izrečene besede ozdravljenih.)

Vaše blagorodje!

Celo leto sem trpel na mučnem želodčnem kataru in kašlju; zaman so bili vsi leki, dokler nisem rabil Vaših izvrstnih Ivan Hoffovih sladnih preparatov. Čez nekaj mesecev izostane kašelj, tek se vrne, in moje zdravje je bilo po Vašem Ivan Hoffovem zdravilnem pivu iz sladnih izlečkov popolnoma popravljeno. Vzprijmite moje iskreno zahvalo. Ob enem priložim zahvalo v ogerskem jeziku, razglasite jo po širnem svetu.

Mezőkovachaza.

Dr. Alojzij Nagy, župnik.

Vaše visokorodje!

Prosim Vas, da mi takoj kakor hitro možno pošljete 13 steklenic Vašega Ivan Hoffovega zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in dva zavoja sladnih bonbonov po poštnej povzetji. Z veseljem konstatujem, da Vaše fabrikate prav rad rabim, ter da mi ugajajo in koristijo. Z visokim spoštovanjem

St. Andrej pri Beljaku, 5. septembra 1883.

M. pl. Peichl, vodjeva soproga.

Zdravniško priznanje.

Častno mi je Vam naznanjati, da so se Ivan Hoffovi sladni preparati doslej pri vseh mojih bolnikih, kateri so že dolgo trpeli na težkem sopenji, slabem teku in prebavljenji, prav dobro obnesli; zatorej Vas vnovič prosim, da pošljete s poštnej povzetjem in naslovom: „G. Ivanu Guschallu v Brnu“ 28 steklenic zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in 3 zavoja sladnih bonbonov.

Spoštovanjem

Grottava, 9. septembra 1883. **Dr. Josip Fröde,** prakt. zdravnik.

SVARILO.

Zahtevajo naj se samo prvi pristni Ivan Hoffovi sladni preparati z varstveno znamko, katere je po c. kr. trgovinskem sodišči na Avstrijskem in Ogerskem registrirana (slika izumitelja). Nepristnim izdelkom drugih nedostaje zdravilnih sokov zelišč in pravilno izdelovanje Ivan Hoffovih sladnih preparatov ter po izjavah zdravnikov moglo celo škodljivo uplivati na zdravje.

Prvi, pristni, slizo razsnjujoči Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsi zaviti so v višnjevit papir. Naj se izrečno le taki zahtevajo.

Ivan Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka v višnjevitih zavojih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Peter Lassnigg,** trgovec s špecerijami.

Nadalje imajo zalogo: V **Reki:** Nic. Pavažič, droguist; v **Gorici:** G. Christoffoletti; v **Mariboru:** F. P. Holasek, na glavnem trgu; v **Ptuju:** J. Kasimir, lekarnar; v **Celji:** J. Kupferschmidt, lekarnar; v **Kranju:** Fran Dolenc, trgovec.

Vsi činarini Ivan Hoffovi sladni preparati so bili 58 krat po cesarjih in kraljih odlikovani.

Ustanovljeno leta 1847.

Paris. | London. | Budimpešta. | Gradec. | Hamburg. | Frankobrod na M. | New-York.

Prodaja hiše.

V Šmartnem pri Ljubljani se iz proste roke prodaja hiša št. 23, stoječa na dobrem kraju, na trgu, prav tik cerkve, pripravna za vsako kupčijo, v kateri je zdaj pri tleh cementarija, c. kr. poštni urad in pekarija. V prvem nadstropju sta dve stanovanji po 3 sobe in vse, kar k njim pripada. S hišo se prodaja še jedno stransko poslopje, njiva, travnik in del gozda. Več se zve pri lastniku F. K. v hiši samej. (101-3)

Melange Marmelade

mešani salsen (rastlinski sok)

dobiva se jako fin in svež po jako nizke ceni, kg. po 60 kr., na debelo pa še ceneje, pri (84-5)

J. R. PAULIN-u.

na Stolnem trgu št. 1, na oglu Špitalskih ulic v Ljubljani.

Obleka na obroke!!

DUNAJ,

(98-3)

Mariahilferstrasse 25.

Obleka za gospode. | Obleka za dame.
Ogrtači, Pomladanska obleka,
spomladanska obleka, dežni plašči,
salonska obleka itd. ženska ogrinjala itd.

Modno, reelno, ceno

prodaja tudi v provinci na mesečne obroke
že dolgo let obstoječa in sloveča prodajalnica
narejene moške in ženske obleke

M. WOLF, DUNAJ,

VI., Mariahilferstrasse 25.

Natančneje vsakemu naročevalcu pismeno.

Št. 2105.

(102-2)

Razglas.

Opiraje se na § 34 provizoričnega občinskega reda za mesto Ljubljana, magistrat javno naznanja, da so imeniki volilcev za dopolnilno volitev mestnega zastopa, ki se ima letos vršiti, od dne 10. februarja do vstetega dne 8. marca t. l. v magistratnem ekspeditu razpoloženi za splošno pregledov nje.

Ugovori zoper te imenike, bodi si, da je vanje vpisan kdo za volitev neopravičen, ali da je izpuščen kdo, ki ima volilno pravico, ali pa da kdo ni v pravem razredu vpisan, morajo vložiti se najpozneje do zadnjega gori določenega dne, t. j. do dne 8. marca t. l.

Ta razglas se hišnim posestnikom, da svoje za volitev opravičene stranke nanj opomnejo, naznanje daje.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 6. dan februarja 1884.

Za župana: Perona.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

marčno pivo

v zabojih po 25 in 50 steklenic

se dobiva iz (83-53)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Fanta,

čvrstega, lepega vedenja, ki zna dobro pisati in računati, želim oddati za učenca v šolstvo.

(111-2) Marjeta Kregar v Ilir. Bistrici.

Odlikovano

s srebrno svetinjo o prvi mejnarodni farmaceutski razstavi na Dunaji 1883. l.

potem:

na Dunaji 1880, v Gradcu 1880, v Tešinu 1880, v Hebi 1881.

Bittner-jev
Coniferen-Sprit

je naroren, nepokvarjen, destilacijski produkt iz smreke, oživljajoče in desinfektujoče sredstvo za bolniške sobe odraslih, otrok in otročnic, zavarujoče sredstvo proti nalezljivim boleznim, kakor: davici, škrlatici, ošpicam, kozam, vročici, malariji itd.

balzamično-zdravilno sredstvo o bolezni dihalnih organov, živce okrepjujoče in bol tolažeče sredstvo o slabosti, migreni, trganji, protinu, zobobolji itd. ustna voda za krepitev in čiščenje ust in zobov.

Podoba steklenice Bittner-jevega „Coniferen-Sprita“ z razpršilnim aparatom.

Jedino pristen Bittner-jev Coniferen-Sprit se dobi samo pri J. Bittner-ju, lekarnarji v Rihnovu, Spod.-Avstr., in pa v Ljubljani pri lekarnarji J. pl. Trnkoczy-ju.

Cena steklenice Coniferen-Sprita 80 kr.; šestorici steklenic 4 gld.; razpršilnemu stroju 1 gld. 80 kr.

Jedino pristno le z varstveno znamko! Patent razpršilni stroj ima ulito firmo: Bittner, Reichenau. N.-Oe. (792-3)

Računski sklep

„Kmetске posojilnice Ljubljanske okolice“,

registrirane zadrge z omejenim poroštvo v Ljubljani,

za drugo upravno leto 1883.

Denarni promet.

Dohodki:	gld.	kr.	Stroški:	gld.	kr.
Gotovine dne 1. januarja 1883	2987	34	Inventar	5	—
Sprejete obresti	2800	37	Deležnikom izplačani dobiček	500	—
Hranilne uloge	29969	60	za leto 1882	8158	09
Dohodki takse „uradni stroški“	156	10	Povrnjene hranilne uloge	171	08
Vrtna posojila	32975	—	Obresti zanje	95	22
Prehodni zneski	27	57	Konto „uradni stroški“	47100	—
			Posojila	29	57
			Prehodni zneski	12857	02
			Gotovina v blagajnici in naložena pri družih denarnih zavodih	68915	98
	68915	98			

Konto zgube in dobička.

Debet:	gld.	kr.	Credit:	gld.	kr.
Izplačane obresti hranilnih ulog	171	08	Na novi račun pripisani ostanek dobička iz leta 1882	51	52
Kapitalizovane obresti hranilnih ulog	1092	91	Vzprejete obresti	2800	37
Za leto 1884 vzprejete obresti posojil	687	20	Zaostale obresti	5	85
Za leto 1882 vzprejete obresti	15	17	V letu 1882 za leto 1883 vzprejete obresti posojil	419	42
Odbitek pri vrednosti inventara	61	82	Dohodek takse „uradni stroški“	156	10
Uradni stroški	95	22			
4 1/2 % obresti deležnikom	450	—			
Cisti dobiček	859	86			
	3433	26		3433	26

Bilanca.

Aktiva:	gld.	kr.	Pasiva:	gld.	kr.
Inventar	155	60	100 deležev po 100 gld.	10000	—
Posojila	37162	—	Rezervni fond	500	—
Zaostale obresti	5	85	Hranilne uloge od 45 strank	36590	50
Gotovina dne 31. decembra 1883 in naloženega pri drugih denarnih zavodih	12857	02	Kapitalizovane obresti hranilnih ulog	1092	91
			Za leto 1884 vzprejete obresti posojil	687	20
			4 1/2 % obresti deležnikom	450	—
			Cisti dobiček	859	86
	50180	47		50180	47

V Ljubljani, dne 27. januarja 1884.

Za ravnateljski odbor:

(110-2)

J. Knez m. p.,
ravnatelj.

Ant. Knez m. p.,
blagajnik.

M. Bavdek m. p.,
kontrolor.

V. Jenko m. p.,
odbornik.

Z glavnimi in pomočnimi knjigami primerili in v redu našli:

Za nadzorstvo:

Drd. J. Kotnik m. p.

August v. Wurzbach m. p.

Izdatali in odgovorni urednik Makso Armič.

VIZITNICE

priporoča

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

Livarna za železo in tovarna za stroje

G. Tönnies-a v Ljubljani

kupuje

lito železo, baker in rumeno kovino

po najvišjih cenah. (96-3)

Isto tam dobé dobri livci stalno delo.

Za predpustno saisono

priporočam svojo bogato zalogo svetle, nevestin的角度, vencev in pajčolanov, entré-zavratnikov, vetrnjac, čipk in trakov vsake vrste, nadalje svetlobarvastih atlasov, brocatov, satina, tarlatana, crepelisa, indijskega batista in bobineta.

Na novo upeljano:

glacé-rokovice najboljše kakovosti

vseh vrst in barv, na izbéro za gospode in gospé.

Z velespoštovanjem (53-5)

J. S. BENEDIKT.

Odlikovano z 18 svetinjami in spričevali imenitnih in merodajnih osob in korporacij kot najboljša in najcenejša mast za obutev in za usnje za konjsko opravo in pri vozovih, in se že več let rabi za lovske in popotne čevlje na Najvišjem dvoru in od njega najvišjih lovskih prijateljev, da, pri izletih v gore od Nj. Velikanstva cesarice.

Glavna zaloga za Kranjsko pri SCHUSCHNIK & WEBER v Ljubljani.

Cena: v škatljah po 5 kilo 10 gld., 2 1/2 kilo 5 gld., v takom. 1/2 škatljah (40 deka) 1 gld., 1/2 škatlje (18 deka) 50 kr., 1/4 škatlje (8 deka) 25 kr., 100 kosov 1/4 škatelj pa 12 gld. 50 kr.

Vojakom in prodajalcem na drobno nad 5 gld. rabat i franko pošiljatev.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.